

Javne politike Šibensko - kninske županije

Ninić, Vinko

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:965314>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-28**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

VINKO NINIĆ

JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO - KNINSKE ŽUPANIJE

Završni rad

Šibenik, 2023. godina

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO – KNINSKE ŽUPANIJE

Završni rad

Kolegij: Javne politike i pravna regulacija

Mentor: mr.sc. Tomislav Ninić

Student: Vinko Ninić

Matični broj studenta: 9996003571

Šibenik, rujan 2023. godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, VINKO NINIĆ, student/ica Veleučilišta u Šibeniku, JMBAG 9996003571 izjavljujem pod materijalnom i kaznenom odgovornošću i svojim potpisom potvrđujem da je moj završni rad na preddiplomskom/specijalističkom diplomskom stručnom studiju UPEAVNI pod naslovom: JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO-KRINSKE ŽUPANIJE

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

U Šibeniku, 26.09.2023.

Student/ica:

Vinko Ninić

Veleučilište u Šibeniku

Završni rad

Upravni odjel

Specijalistički diplomski stručni studij Upravni studij

JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO - KNINSKE ŽUPANIJE

VINKO NINIĆ

113. šibenske brigade HV-a 5, 22000 Šibenik, vninic@vus.hr

Sažetak rada

Javne politike su ciljano i namjerno djelovanje institucija vlasti koje mijenja i utječe na društvo i ekonomiju imajući u svojoj srži političko odlučivanje o javnim pitanjima, a sve s ciljem rješavanja određenog problema. Temelj javne politike čine nacionalni ustavni zakoni i propisi te se ona smatra snažnom kada učinkovito i djelotvorno rješava probleme, služi i podupire vladine institucije i politike te potiče aktivno građanstvo. Vizija Šibensko – kninske županije je njezin ravnomjerni regionalni razvoj priobalnih, ruralnih i otočnih predjela. Unapređenje zdravstvene, socijalne i odgojno-obrazovne infrastrukture jedan je od naglasaka politike vlasti Šibensko – kninske županije. Veliki naglasak stavlja se na gospodarski razvoj upravo kroz Razvojnu agenciju koja daje veliki vjetar u leđa u razrađivanju i provedbi razvojnih strategija županije te u pružanju stručne pomoći. Povećanje kvalitete života stanovništva Šibensko - kninske županije će se nastojati ostvariti, stvaranjem održivih, učinkovitih rješenja funkcionalnih sustava unapređenja života.

(46 stranica / 43 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u digitalnom repozitoriju Knjižnice Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: javne politike, Šibensko- kninska županija, regionalni razvoj

Mentor: mr.sc. Tomislav Ninić

Rad je prihvaćen za obranu dana:

Polytechnic of Šibenik

Final paper

Department of Administration

Specialist professional graduate Studies of Administration

PUBLIC POLICIES OF ŠIBENIK - KNIN COUNTY

Vinko Ninić

113. šibenske brigade HV-a 5, 22000 Šibenik, vninic@vus.hr

Abstract

Public policies are the targeted and intentional action of government institutions that are changing and influencing on society and economy, always having at its core the political decision making on public issues, all with the aim of solving a relevant problem. The basis of public policy is national constitutional laws and regulations, and it is considered strong when it efficiently and effectively solves problems, serves and supports government institutions and policies, and encourages active citizenship. The vision of Šibenik - Knin County is in its balanced regional development of all coastal, rural and island areas. Improvement of the health, social and educational infrastructure is one of the priorities of the Šibenik-Knin County government policy. Great emphasis is placed on economic development precisely through the Development Agency, which provides a great wind at the back in the elaboration and implementation of the county's development strategies and in the provision of professional assistance. Increasing the quality of life of the population of the Šibenik - Knin County will be achieved by creating sustainable, effective solutions for functional systems to improve living standards.

(46 pages / 43 references / original in Croatian language)

Thesis deposited in Polytechnic of Šibenik Library digital repository

Keywords: public policies, Šibenik – Knin County, regional development

Supervisor: mr.sc. Tomislav Ninić

Paper accepted:

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. POJAM I KONCEPT JAVNIH POLITIKA	2
2.1. Pojam javne politike	2
2.2. Javne politike u odnosu na politike.....	3
2.3. Teorija kreiranja javnih politika.....	4
2.4. Evaluacija i odgovornost javne politike.....	6
3.KONCEPT PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKE	7
3.1. Razvoj područne (regionalne) samouprave u RH	7
3.2. Područna (regionalna) samouprava i financiranje.....	8
3.3. Djelokrug određivanja poreza na regionalnoj razini	11
4. ODNOS SREDIŠNJE I PODRUČNE (REGIONALNE) VLASTI	13
5. USTROJ I JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE	16
5.1. Opći podaci	16
5.2. Administrativna podjela gradova.....	18
5.2.1. Grad Šibenik.....	18
5.2.2. Grad Knin.....	20
5.2.3. Grad Skradin	21
5.2.4. Grad Drniš	21
5.2.5. Grad Vodice	22
5.3. Djelokrug djelovanja županije.....	23
5.4. Nadležnost županije	3124
5.5. Ustrojstvo županije	26
5.6. Upravna tijela županije.....	34
5.7. Savjet mladih Šibensko - kninske županije	43
6. ZAKLJUČAK.....	45
LITERATURA	477

1. UVOD

Temelj javne politike, ciljanog i namjernog djelovanja institucija vlasti, djelovanja koje mijenja i utječe na društvo i ekonomiju imajući u svojoj srži političko odlučivanje o javnim problemima, čine nacionalni ustavni zakoni i propisi. Javna politika je ujedno i aktivnost vlade, u ovom slučaju županijske vlade, kao odgovor na društvene problem, situacije koje su javnosti neprihvatljive i stoga zahtijeva intervenciju, promjenu date situacije i rješenje.

Teritorij Hrvatske podijeljen je na 20 županija i Grad Zagreb, koji je ujedno i njegov glavni grad, koji je s oko milijun stanovnika administrativno, gospodarsko i kulturno središte Hrvatske. Županija bi bila jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se s ciljem obavljanja poslova od područnog i regionalnog interesa i značaja. U ovome radu naglasak će biti na Šibensko-kninskoj županiji i njezinoj javnoj politici. Šibenko - kninska županija je županija smještena u središnjem dijelu Dalmacije sa svojim sjedištem u Šibeniku. Kao izvršna vlast, Županijska skupština donosi odluke kao predstavničko tijelo građana i kao regionalna samouprava. Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, prostorno i urbanističko planiranje, briga o pomorskom dobru, briga o razvoju turizma, razvoju gospodarstva, otoka i ruralnih dijelova, održaje javne ceste, planira i razvija mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdaje građevinske i lokacijske dozvole te druge poslove sukladno posebnim zakonima.

Bez obzira na to što su javne politike svojevrsna konstanta svih političkih društava, čini se da je danas pojam javnih politika dobio posebnu važnost. Bit funkcioniranja institucija političkog i pravnog sustava su javne politike koje u najširem smislu uređuju različita područja društvenog života. Uspješnost i učinkovitost javnih politika pokazatelj je stagnacije, ravnoteže ili razvoja društva. Također, mogu se uključiti i sudska tumačenja i propisi koji proizlaze iz zakona. Javna se politika smatra snažnom kada učinkovito i djelotvorno rješava probleme, služi i podupire vladine institucije i politike te potiče aktivno građanstvo.

2. POJAM I KONCEPT JAVNIH POLITIKA

2.1. Pojam javne politike

Javne politike su ciljano i namjerno djelovanje institucija vlasti koje mijenja i utječe na društvo i ekonomiju imajući u svojoj srži političko odlučivanje o javnim pitanjima, a sve s ciljem rješavanja određenog problema. Temelj javne politike čine nacionalni ustavni zakoni i propisi, a u to se mogu uključiti sudska tumačenja i propisi koji proizlaze iz zakona. Smatra se snažnom kada učinkovito i djelotvorno rješava probleme, služi i podupire vladine institucije i politike te potiče aktivno građanstvo. Ona je ujedno i aktivnost vlade kao odgovor na društvene probleme, na situacije koje su javnosti neprihvatljive i stoga zahtijeva intervenciju i promjenu date situacije i rješenje.

Za rješavanje nekih problema zadužena je država, a za druge lokalne i regionalne vlasti pa se u skladu s raspodjelom odgovornosti određuju i uloge svakog od aktera vlasti. Njihovi odnosi mogu biti nadređeni (da država provedbu nekih poslova prenosi na lokalnu razinu), mogu biti partnerski (suradnja i suradnja u kreiranju i provedbi politika) ili autonomni (svaka razina provodi poslove iz svoje nadležnosti). Ta treća pozicija na kraju uvijek na neki način uključuje i druge aktere, ako ništa drugo zbog krajnjih posljedica provedenih politika.

U svakom sustavu, ovisno o stupnju decentralizacije i razvijenosti tržišta rješenja javne politike mogu se rješavati na različite načine. Postoji mogućnost da određenu politiku kreira vlast (državna i/ili lokalna ili regionalna vlast), da se iznalaženje rješenja za određene društvene probleme (u cjelini ili u pojedinim aspektima) prepusti djelovanju tržišnim zakonitostima ili da se otvara više opcija i na kraju prepušta pojedincu da sam kreira svoj izbor prema svojim potrebama.

Analize javnih politika omogućuju kritičko sagledavanje svih ovih opcija i kreiranje najoptimalnijih društvenih uređenja s aspekta veće demokratičnosti i prilagodbe politika i usluga potrebama građana.

2.2. Javne politike u odnosu na politike

U kontekstu odnosa između politike i javnih politika, politika se obično promatra kao proces koji uspostavlja i održava vlada, u svrhu kreiranja i provedbe javnih politika. Sastavni i važan dio politike je izborni proces putem kojeg građani biraju svoje političke predstavnike formirajući tako tijela vlasti na svim razinama. Njegove vrijednosti, principi po kojima se odvija i utvrđene procedure, temelj su procesa kreiranja politika. Procesi donošenja odluka također su bitni za analizu javnih politika u gotovo svim fazama. Samo onda kada je sustav otvoren i transparentan te ostavlja dovoljno prostora građanima i drugim nevladinim subjektima da dobiju potrebne informacije, da se uključe svojim prijedlozima, sugestijama i zahtjevima može se govoriti o demokratskom sustavu odlučivanja.

Politički akteri koji mogu sudjelovati u kreiranju i provedbi javnih politika mogu biti: formalni (izabrana i druga tijela svih razina vlasti) i neformalni (nevladini) koje čine građani, grupe građana, nevladine organizacije i dr. Obično se ističe da je javna politika ciljno usmjerena aktivnost koju pokreću društveni akteri kako bi riješili određeni problem. Neki autori opet vide javnu politiku kao instrument regulacije i usmjeravanja ljudskog ponašanja u prihvatljivom smjeru (6). Drugi autori (7) daju nešto općenitije definicije, smatrajući da se javna politika sastoji od trajnih odluka koje karakteriziraju trajnost i ponavljanje u ponašanju kako kreatora javnih politika tako i onih na koje se te politike odnose i primjenjuju.

Planovi i prijedlozi predstavljaju važne alate za konačno oblikovanje politika. Od velike je važnosti da u te procese budu uključeni osim stvaratelja na određeni način i građani. Programi su, od strane vlasti i državnih institucija, ovlaštenu instrument kojim se kreiraju politike u smjeru ostvarenja postavljenih ciljeva. U različitim fazama donose se brojne odluke i pravi izbori koji tvore konkretne radnje usmjerene na postavljanje ciljeva, izradu planova, kao i provedbu i evaluaciju programa. U procesu provedbe i praćenja realizacije javnih politika prate se ostvareni rezultati (kao namjeravani učinci) kao i neželjene, popratne posljedice. Rezultati provedbe javnih politika mogu biti zakoni, statuti, različiti normativni akti, odluke izvršne vlasti, sudske odluke i sl.

2.3. Teorija kreiranja javnih politika

Model koji je široko prihvaćen i koji najbolje opisuje proces kreiranja javnih politika naziva se ciklus javnih politika koji se sastoji od pet koraka: definiranje problema (identificiranje konkretnog, vidljivog i argumentiranog problema koji postoji u zajednici), formuliranje javne politike (formuliranje raspoloživih načina rješavanja problema, tj. dostupnih opcija javne politike), odabir najprikladnije opcije javne politike (odluka koja su rješenja najprikladnija), provedba i praćenje javne politike (u slučaju da su prethodni korci pripremljeni, lakše će se provesti i usvojiti javna politika) te evaluacija na kraju koja služi kao ocjena provedbe javne politike i temelj je u donošenju budućih odluka.

Postoje brojne teorije kreiranja javne politike, a jedna od njih je i elitistička teorija prema kojoj je vladavina elita neizbježna značajka društvenog života. Prema tom shvaćanju, u svim društvima – od onih vrlo slabo razvijenih i jedva dosegljih početak civilizacije, do najnaprednijih i najmoćnijih – postoje dvije klase ljudi: klasa koja vlada i klasa kojom se vlada. Na temelju ekonomske moći, birokratske kontrole i pristupa najvišim razinama izvršne vlasti, moćna elita je u mogućnosti utjecati na ključne "povijesne" odluke, posebice u područjima obrane i vanjske politike, kao i strateške ekonomske politike.

Prema teoriji grupa, politički proces predstavlja stalnu borbu različitih organiziranih interesnih skupina. Smatraju da je moć u političkom sustavu podijeljena između različitih interesnih skupina koje u različitim područjima nastoje utjecati na procese donošenja odluka (npr. sindikati i interesi gospodarstvenika). Koriste se različitim mehanizmima: zagovaranjem, lobiranjem, kampanjama itd. kako bi pridobili javnost za svoju verziju rješenja javnog problema. U posljednje vrijeme sve se više govori o koalicijskoj zastupničkoj mreži koja predstavlja modernu varijantu teorije interesnih skupina.

Institucionalna teorija ili institucionalizam naglašava formalne i pravne aspekte političkog aparata. Ističe se važnost formalnog ustroja vlasti, vrste institucija, njihovih nadležnosti, odnosa između njih, kao i pravila i načela u procesima donošenja odluka. Institucionalistička teorija posebno ističe dinamiku i postupak odlučivanja unutar definirane nadležnosti državnih tijela. Institucije mogu biti političke (država, sve razine vlasti, organizacije, interesne skupine i sl.), ali vrlo su važne i ekonomske institucije (tržište, pojedinačne tvrtke, korporacije...), pravne i druge institucije.

Zanemarivanje društvenog i kulturnog konteksta javnih politika dovelo je do korekcije ovakvog pristupa u obliku neoinstitucionalističkih koncepcija koje ne samo da naglašavaju autonomiju institucija u donošenju odluka, već također uzimaju u obzir kulturni, društveni i međunarodni kontekst.

Teorija racionalnog izbora naziva se i teorija javnog izbora ili formalna teorija, koja potječe iz mikroekonomske teorije, koristeći razvijene metode matematičkog modeliranja u analizi političkih procesa i javnih politika.

Analize prate motive i izbore pojedinog aktera u procesu odlučivanja (političari, birokrati, stručnjaci i dr.) uz pretpostavku da su oni racionalni u donošenju odluka slijedeći svoje individualne i grupne vrijednosti, uvjerenja i konačno interese. Analizira se konkretna situacija s točnim stavovima pojedinog aktera (birači, lobisti, političari, stručnjaci, birokrati, službenici, agencija, signalizatori itd.), s njihovom individualnom i grupnom percepcijom date situacije i problema koji treba riješiti. riješen, uz proračun mogućeg utjecaja svih čimbenika koji su prisutni u tom okruženju i koji mogu dovesti do različitih rješenja.

Ova je teorija uvelike obogatila metodologiju političkih istraživanja i istraživanja javnih politika, jer je omogućila vrlo precizno mjerenje mogućih reakcija svakog subjekta u danim okolnostima na nove inicijative, raspona odluka koje se mogu očekivati, a istovremeno smjer kreiranja javne politike.

Teorija političkog sustava (teorija sustava) ističe način na koji politički sustav (institucije i aktivnosti vlade) reagira i odgovara na zahtjeve koji dolaze iz kontaminacije u obliku javnog mnijenja ili pritiska interesnih skupina. To je dobar način da se pokaže kako vlada reagira na zahtjeve društva. Ovaj je pristup prilično formalan, ali je političku analizu obogatio nizom korisnih termina kao što su politička ponuda (input), potražnja (potražnja), podrška (podrška), politički učinci i rezultati (politički učinci, ishodi), povratne informacije itd.

2.4. Evaluacija i odgovornost javne politike

Politički proces kulminira ocjenom i preispitivanjem politike, što, barem teoretski, dovodi do odluka o njezinu nastavku ili prestanku. Ova faza zatvara politički ciklus jer se informacije dobivene evaluacijom mogu koristiti u fazama inicijacije i formiranja. Ovaj proces može dovesti do prijedloga novih politika i doprinijeti poboljšanju postojećih.

Osim rješavanja suštinskih pitanja o tome koliko je javna politika prikladna i učinkovita, evaluacija također može rasvijetliti proceduralna pitanja, poput toga kako je faza formiranja ograničena, s kim se i kada konzultira te kako se kontrolira provedba. Nažalost, unatoč očitoj važnosti, vlade obično nerado izdvajaju sredstva za evaluaciju politike.

Evaluacija se pojavljuje kao završna faza u faznim modelima procesa kreiranja politike. Iako će se za svaki proces kreiranja politike s konkretnim ishodom druge faze pojaviti barem u nekom obliku, vrlo često će se dogoditi da ne postoji proces evolucije.

Razumljivo je da će se postaviti pitanje što su javne politike postigle. Postoji očita veza između želje da se osigura da je javna politika "temeljena na dokazima". Budući da je proces stvaranja politika trajan proces prilagođavanja, sve osim formativne evaluacije može biti vrlo teško. Svi oblici odgovornosti, uključujući i onu direktnu demokratsku, često se izražavaju relativno pojednostavljenim oblicima odozgo prema dole. Neki od oblika odgovornosti su: politička odgovornost (direktna odgovornost izabranim predstavnicima), hijerarhijska (odgovornost prema "šefu" koji određuje organizaciju), neposredna demokratska (izravna odgovornost javnosti), pravna odgovornost (oblik odgovornosti koji se može osigurati uz pomoć suda), profesionalni odgovornost (vođeni načelima vezanim uz profesiju), birokratska odgovornost (najčešće izvedenica iz političke, hijerarhijske ili pravne odgovornosti).

Želja za vrednovanjem i za odgovornošću logično su povezane. Kako postoji mišljenje da bi netko trebao kontrolirati proces kreiranja politike, primjereno je, možda čak i potrebno, ispitati provodi li se ta kontrola uspješno.

3. KONCEPT PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

3.1. Razvoj područne (regionalne) samouprave u RH

Proučavanje, nastajanje, razvoj i funkcioniranje lokalne i područne (regionalne) samouprave smatra se jednim od najtežih i najsloženijih pitanja u teoriji ustavnog prava, teoriji države i prava, a najviše u samoj političkoj praksi. U Republici Hrvatskoj suvremeni razvoj područne (regionalne) samouprave je došao nakon Domovinskog rata i demokratizacije društva. Prethodni sustavi su također imali određene ovlasti, ali u jednopartijskom sustavu nije funkcionirao na kvalitetan način.

Kad je riječ o hrvatskoj područnoj (regionalnoj) samoupravi potrebno je poći od stava da je ona od vremena normativne uspostave 1992. godine prošla kroz izrazito turbulentno razdoblje. Doduše, i druge su europske države prošle kroz različite faze organiziranja lokalne i regionalne samouprave pa je svrhovito govoriti o različitim tradicijama i modelima.¹

Ustavnim člankom 128. građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. To pravo građani ostvaruju preko lokalnih, odnosno područnih (regionalnih) predstavničkih tijela koja su sastavljena od članova izabranih na slobodnim tajnim izborima na temelju neposrednog, jednakog i općega biračkog prava.²

Ministarstvo uprave je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove lokalne i područne (regionalne) samouprave. U okviru svoga djelokruga obavlja i upravne te stručne poslove koji se odnose na sustav i ustrojstvo državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave, politički i izborni sustav, stručno osposobljavanje i usavršavanje te radno-pravni položaj zaposlenih u državnoj upravi i lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Ministarstvo uprave isto tako provodi upravni i inspeksijski nadzor u svim tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave.³ Potrebno je stvoriti kvalitativnu razliku između gradova i zajednica, jer

¹ Lozina, D. (2019) Teorijski pristupi o područnoj (regionalnoj) samoupravi u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, Vol. 56 No. 2, str. 1-15

² Pavić, Ž. (2010). Veličina lokalnih jedinica-europske tendencije i hrvatske nedoumice. Hrvatska javna uprava 10(1), str. 81–131.

³ Antić, T. (2008). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez udruge gradova i Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb, str. 14

formalno postojeći kriteriji nisu dovoljno jasno ograničeni javni poslovi tih vrsta jedinica samouprave. Općinska bi područna uprava trebala dobiti podrijetlo lokalnih javnih vlasti, u tako proširenim jedinicama samouprave, i obavljati javne zadatke koji su važni za svakodnevni život lokalne zajednice.⁴ Uloga općinske samouprave mora biti značajnija, s orijentacijom na lokalne javne potrebe povezane s interesima lokalne zajednice.

U pomaganju i kreiranju politike i razvoja lokalne samouprave djeluju i određene udruge i tijela kao što su: Hrvatska zajednica županija (HZŽ), Udruga gradova u Republici Hrvatskoj (UGRH), Udruga općina u Republici Hrvatskoj (UORH) te Koordinacija lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj (KOLOS), koje su osnovane temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (čl.12.).⁵

Najvažnije je stvoriti sustav lokalne i područne (regionalne) uprave koji će biti veća učinkovitost i manji troškovi. U tom smislu, uvođenje slobodnog obavljanja javnih poslova i objedinjavanja javnih usluga od strane jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave također može utjecati na pozitivne posljedice, bez napuštanja postojećih modela u Hrvatskoj.

3.2. Područna (regionalna) samouprava i financiranje

Minimalni preduvjeti za postojanje lokalne i područne (regionalne) samouprave su: postojanje neovisnih javnih poslova i ovlasti o kojima oni sami odlučuju bez utjecaja središnjih tijela, donošenje odluka i upravljanje od strane lokalne zajednice ili njihovih izabраниh tijela i njihova odgovornost prema biračima, pravna neovisnost, poslovna sposobnost, imovina i samostalni dolazak.⁶

Pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u Republici Hrvatskoj obuhvaća pravo na: samostalnost u obavljanju lokalnih i regionalnih poslova, vlastite prihode, slobodno raspolaganje

⁴ Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 1-19

⁵ Lozina, D. (2019) Teorijski pristupi o područnoj (regionalnoj) samoupravi u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, Vol. 56 No. 2, str. 1-15

⁶ Antić, T. (2008). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez udruge gradova i Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb, str. 14

prihodima, samostalno uređivanje unutarnjeg ustrojstva, samostalno uređivanje djelokruga svojih tijela i neposredan izbor članova predstavničkih tijela ⁷ To također znači i prenošenje poslova poticanja gospodarskog razvoja na lokalnu samoupravu, jer ona može mobilizirati sve potencijale za razvoj lakše od ostalih razina vlasti. Danas je lokalna I područna (regionalna) uprava važan čimbenik integracije i razvoja u Europi. Jedna od najvažnijih novih funkcija koju je lokalna samouprava preuzela je poticanje gospodarskog razvoja i privlačenje kapitala, investicija, novih projekata, ideja kreativnih ljudi.

Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi koji obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu. Jedinice područne (regionalne) samouprave su županije.⁸

Općina, grad i županija neovisni su u donošenju odluka u okviru svojih samoupravnih nadležnosti u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Županije obavljaju poslove od regionalnog značaja koji Ustavom ili drugim zakonima nisu dodijeljeni središnjim tijelima. U svojoj samoupravnoj nadležnosti županije imaju zadatke od regionalne važnosti, posebno: osnovno i srednje obrazovanje, zdravstvenu zaštitu koju financira država, regionalno i urbano planiranje, ekonomski razvoj, prometnu infrastrukturu, uspostavu i razvoj mreže obrazovnih, medicinskih, socijalnih i kulturnih institucija te održavanje javnih cesta.⁹ Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola i drugih dokumenata koji se odnose na izgradnju i provedbu regionalnog i urbanog planiranja u županiji, isključujući područje velikog grada i grada sa sjedištem u županiji.

Odlukom tijela jedinice lokalne samouprave (grada ili općine), određeni zadaci iz samoupravne nadležnosti općine ili grada mogu se prenijeti na županiju. Suprotno tome, lokalna vlast može zahtijevati od županije da joj prenese zadatak, ako za to ima proračun.

⁷ Pavić, Ž. (2010). Veličina lokalnih jedinica-europske tendencije i hrvatske nedoumice. Hrvatska javna uprava 10(1), str. 81–131.

⁸ Lozina, D. (2019) Teorijski pristupi o područnoj (regionalnoj) samoupravi u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, Vol. 56 No. 2, str. 1-15

⁹ Antić, T., Mikić., Lj. i sur. (2014). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb, str.32

Općine i gradovi u svojoj samoupravnoj nadležnosti imaju zadatke od lokalnog značaja koji se izravno bave potrebama građana, a Ustavom ili drugim zakonima nisu dodijeljeni državnim tijelima, posebno: prostorno i urbano planiranje, komunalne usluge, socijalna skrb, zaštita potrošača, kultura, sport i rekreacija, osnovne škole, lokalni promet, organizacija naselja i stanovanja, primarna zdravstvena zaštita, zaštita okoliša te zaštita od požara i civilna zaštita.¹⁰

Lokalna samouprava također je dio državnog sustava i taj sustav redovito utječe na nju i na njegove funkcije, pa se može reći da dok postoji država nije moguće zamisliti potpunu autonomiju lokalne samouprave. Međutim, lokalnu samoupravu nije moguće zamisliti ako ne bi uživala određeni stupanj neovisnosti i ako granice državnog utjecaja na nju nisu ograničene zakonom. Nije izolirana od svog okruženja, već je u životnoj međuovisnosti s njom. Tradicija lokalne samouprave važna je u svakom društvu, ali specifičan izgled lokalne samouprave u određenom trenutku precizno je određen složenim međusobnim odnosima tih pojava koje djeluju u lokalnoj zajednici, društvu i državi.

Najvažniji europski akt o lokalnoj samoupravi je Europska povelja o lokalnoj samoupravi od 1985. (u daljnjem tekstu: EPLS). U tom se dokumentu očuvanje i jačanje lokalne samouprave shvaća kao važan doprinos izgradnji Europe na načelima demokracije i decentralizacije moći.¹¹

Lokalna samouprava nije ništa drugo nego oblik ili način ostvarivanja tzv lokalne demokracije. Kroz njega se ostvaruje jedno od najvažnijih demokratskih načela prema kojem građani imaju pravo sudjelovati u vođenju javnih poslova. Ovo se načelo može najizravnije ostvariti na lokalnoj razini vlasti, putem institucija lokalne samouprave.

¹⁰ Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 1-19

¹¹ Antić, T., Mikić, Lj. i sur. (2014). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb, str. 34

3.3. Djelokrug određivanja poreza na regionalnoj razini

Hrvatska je podijeljena na 21 jedinicu regionalne vlasti: 20 županija (županija) i Grad Zagreb. Svaka županija (osim grada Zagreba koji kao glavni grad i najveći grad ima poseban status i grada i županije) sastoji se od gradova i općina. Ukupno ima 127 gradova (bez Zagreba) i 428 općina. Među gradovima je kategorija takozvanih velikih gradova uvedena 2005. za jedinice lokalne samouprave s više od 35 000 građana, sa širim krugom nadležnosti samouprave.¹² Lokalna i područna (regionalna) je uprava utvrđena Ustavom (čl. 133-138), Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (2001.), Zakon o komunalnim službama i mnogi drugi posebni zakoni dalje opisuju odgovornosti lokalne i regionalne samouprave. Županije imaju relativno velik stupanj autonomije. Lokalne i regionalne vlasti imaju opću nadležnost za pitanja od interesa na svojim razinama. Središnja vlada ima isključivo pravo određivati županijske poreze, dok stope općinskih i gradskih poreza odobravaju općinske i gradske vlasti uz ograničenja koja je odredila središnja vlada. Jedina vrsta poreza koju lokalne i područne vlasti mogu samostalno odrediti je porez na javno korištenje zemljišta. Štoviše, jedinice lokalne i regionalne samouprave gotovo isključivo određuju neporezne prihode. Središnja država odlučuje samo o minimalnoj stopi neporeznih prihoda koju mogu uvesti lokalne i regionalne jedinice.

Samoupravni opseg određuje se takozvanom metodom opće klauzule, što znači da jedinice samouprave obavljaju sve poslove od lokalnog ili regionalnog značaja, osim onih koji su Ustavom i zakonom utvrđeni kao zadatke u izričitoj nadležnosti središnje vlasti. Samoupravni opseg jedinica samouprave reguliran je Zakonom o lokalnoj i regionalnoj samoupravi (čl. 19.-21.). Veliki gradovi sa sjedištem županija, uz zakonski utvrđene zadatke lokalnog značaja koji izravno udovoljavaju potrebama građana, mogu obavljati i zadatke regionalnog značaja iz djelokruga županije na svom području. Jedinice samouprave samostalno odlučuju o stvarima iz svog djelokruga samouprave. Izvršenje zadataka iz područja samouprave podliježe ocjeni ustavnosti i zakonitosti koju provode ovlaštena državna tijela.¹³

¹² Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 1-19

¹³ Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 1-19

Županije su odgovorne za regionalne funkcije u svom samoupravnom opsegu vlasti. Gradovi s više od 35.000 stanovnika mogu biti odgovorni i za funkcije koje su inače odgovornost županija, pod uvjetom da pružaju potrebne uvjete za pružanje tih usluga. Zakon o financiranju lokalne i regionalne samouprave glavni je pravni okvir lokalne uprave sustav financija. Ovim se zakonom definiraju izvori za financiranje poslovanja općina, gradova i gradova županije, razne vrste oporezivanja, raspodjela sredstava na različitim razinama, porezna osnovica, porezni obveznici, stope, kao i izračuni i oblici plaćanja poreza. Kao najvažniji izvor prihoda za samouprave, ti se doprinosi obično koriste za financiranje građevinske i komunalne i komunalne infrastrukture.

Županijski porezi se dijele na: porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila te porez na automate za zabavne igre.¹⁴ Zajednički porezi dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom županijskim, gradskim ili općinskim proračunima.

Temeljna načela lokalnih i regionalnih poreza su: načelo dohotka (lokalne vlasti imaju pravo na vlastita financijska sredstva kojima mogu slobodno raspolagati u okviru svojih ovlasti), načelo lokalnih poreznih ovlasti, načelo izravnjanja (smanjenje financijskih nejednakosti između jedinica lokalne samouprave), načelo utroška (korištenje sredstava prema zakonskim ograničenjima), načelo diskrecijske ovlasti te načelo participacije.¹⁵

¹⁴ Zakon o lokalnim porezima, NN 115/16, 101/17, 114/22

¹⁵ Bajo, A., Primorac, T. (2013). Neučinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica, Aktualan osvrt br. 52, Institut za javne financije, Zagreb, str. 29

4. ODNOS SREDIŠNJE I PODRUČNE (REGIONALNE) VLASTI

Lokalna i područna (regionalna) se samouprava smatra oblikom podjele vlasti prema teritorijalnom načelu, tj. jednim od instrumenata za promicanje i zaštitu interesa građana u odnosu na središnje grane vlasti. Načelna jednakost lokalnih vlasti sa središnjim vlastima osigurava se pravnim i drugim sredstvima.¹⁶ U cilju zaštite ustavnosti i zakonitosti kao i prava građana, država nadzire zakonitost rada, propisa i upravnih akata jedinica lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave Nadzor zakonitosti općih upravnih akata u okviru samouprave - upravljanje djelokrugom županija, gradova i općina provode tijela državne uprave Nadzor zakonitosti predstavničkog tijela provode središnja tijela državne uprave za lokalnu i regionalnu samoupravu.¹⁷ Obustavom općih upravnih akata, Vlada Republike Hrvatske može u nekim slučajevima raspustiti predstavništvo županije, grada ili općine.

Kolika će biti nadležnost lokalnih vlasti ovisi o nekoliko činjenica, količini javnih usluga koje obavljaju i načinu financiranja, iznosu i opsegu nadležnosti koje lokalne vlasti imaju pri izračunavanju sredstava za korištenje, utvrđivanju porezne stope lokalnih poreza i korisnika usluge.

Središnje vlasti su prvenstveno Parlament, Vlada, tijela državne uprave (ministarstva, središnji državni uredi i državne upravne organizacije). Područna tijela su državna uprava i županijski uredi (sadrže Skupštinu, župana, skupštinu i upravna tijela kao što su razne službe).¹⁸

Lokalna razina sastoji se od podružnice ureda državne uprave i upravnih tijela izvan središta. Na lokalnoj razini postoje grad i općina (koji se sastoji od gradskog i općinskog vijeća, gradonačelnika ili općinskog načelnika, skupštine i upravnih tijela kao što su službe i pojedinačna upravna tijela).

Građani Republike Hrvatske na nacionalnoj ili državnoj razini biraju svoje predstavnike, tj. zastupnici u Hrvatskom saboru, u pravilu svake 4 godine, za vrijeme trajanja mandata

¹⁶ Koprić, Ivan (2001). Uloga županija u hrvatskom sustavu lokalne samouprave i uprave 1990-ih i perspektive regionalizacije nakon Promjena Ustava iz 2000. godine. Hrvatska javna uprava 3(1): str. 63–87.

¹⁷ Koprić, Ivan (2001). Okviri, naglasci i perspektive aktualne decentralizacije u Hrvatskoj. Hrvatska javna uprava 3(3-4): 411–454.

¹⁸ Koprić, Ivan (2001). Uloga županija u hrvatskom sustavu lokalne samouprave i uprave 1990-ih i perspektive regionalizacije nakon Promjena Ustava iz 2000. godine. Hrvatska javna uprava 3(1): str. 63–87.

zastupnika u Hrvatskom saboru. Izbori za predsjednika Republike održavaju se svakih pet godina. Na lokalnoj razini građani biraju članove u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno članove općinskih i gradskih vijeća i kantonalnih skupština.¹⁹

Između općina, gradova i županija, a time i između samih gradova, uvedene su razlike u sustavu financiranja, koje prvenstveno ovise o opsegu posla kojim se bave tako da općine, gradovi, županije i Grad Zagreb, prema usvojenim zakonima od 2001. godine, financiraju decentralizirane funkcije koje imaju pravo na dodatni udio u porezu na dohodak.²⁰

Jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave ostvaruju prihode od samostalnog djelokruga rada koji obavljaju. Prihodi općina, gradova i županija trebali bi biti jednaki zadacima koje obavljaju. Sastav financiranja lokalne samouprave prilično je složen i uključuje razne izvore prihoda, uključujući poreze (vlastite i zajedničke poreze koje dijele lokalna samouprava, županije i država), neporezne prihode (vlastite i zajedničke), kapitalne prihode i subvencije.

Vlastiti prihodi županije su: imovina, porezi i prihodi od ostalih naknada utvrđenih posebnim zakonima. Blagoslovljeni prihodi općina i gradova su: imovina, porez na potrošnju, porez vikendom, porez tvrtki, porez na korištenje javnih površina i drugi prihodi regulirani posebnim propisima poput komunalnih naknada i doprinosa.

Od 2001. godine svi gradovi i općine imaju pravo utvrđivati porez na dohodak. Maksimalni iznos određuje se vrstom i veličinom jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Županijski prihodi su : prihod od imovine (od nekretnina i imovinskih prava, od tvrtki i drugih pravnih osoba u vlasništvu ili suvlasništvu županija ili koncesijske naknade koje tvrdi Županijska skupština), županijski porezi (porez na nasljedstvo i darove, na prodaju motornih vozila, na brodove te na automate i zabavne igre), prihod od novčanih kazni i imovine stečene počinjenjem prekršaja na županijskoj razini, ostali prihodi utvrđeni posebnim zakonom, gradski ili općinski porezi (porez na dohodak, porez na konzumaciju alkoholnih pića u restoranima, porez

¹⁹ Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 40-55

²⁰ Koprić, Ivan (2001). Uloga županija u hrvatskom sustavu lokalne samouprave i uprave 1990-ih i perspektive regionalizacije nakon Promjena Ustava iz 2000. godine. Hrvatska javna uprava 3(1): str. 63–87.

na kuće za odmor, porez na tvrtku te porez na korištenje javnih površina), prihodi od novčanih kazni i imovine stečene počinjenjem prekršaja na općinskoj ili gradskoj razini, komunalne naknade i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom, maknade za korištenje javnih površina te ostali prihodi utvrđeni posebnim zakonom.²¹

Zajednički prihodi uključuju poreze koji se dijele na administrativnoj razini i koji uključuju porez na dohodak i porez na promet nekretnina. Prihodi od tih poreza podijeljeni su između države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Do kraja 2006. porezi su uključivali porez na dohodak, ali od 2007. pripada samo državi, a veći udio poreza na dohodak imaju jedinice lokalne i regionalne zajednice. Cjelokupno materijalno i financijsko poslovanje općine, grada i županije nadzire predstavničko tijelo. Ministarstvo financija, odnosno drugo zakonom određeno tijelo nadzire zakonitost i financijsko poslovanje jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave.

Suradnja općina, gradova i županija s drugim jedinicama lokalne samouprave kao i drugim državama uspostavlja se i provodi u okviru njihovog djelokruga, a sve u skladu sa zakonima i međunarodnim ugovorima. Zaključivanje sporazuma o suradnji između općina, gradova i županija donosi predstavničko tijelo jedinice samouprave, a sve u skladu s njezinim općim aktima i Zakonom o lokalnoj područnoj (regionalnoj) samoupravi.²²

Pravo jedinica lokalne i regionalne samouprave na suradnju i udruživanje s drugim lokalnim jedinicama jedno je od temeljnih prava zajamčenih Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Prema članku 10. Povelje, lokalne i regionalne jedinice imaju pravo surađivati i udruživati se s drugim lokalnim jedinicama radi obavljanja djelatnosti od zajedničkog interesa.

²¹ Klarić, M. (2017.) Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu, str. 40-55

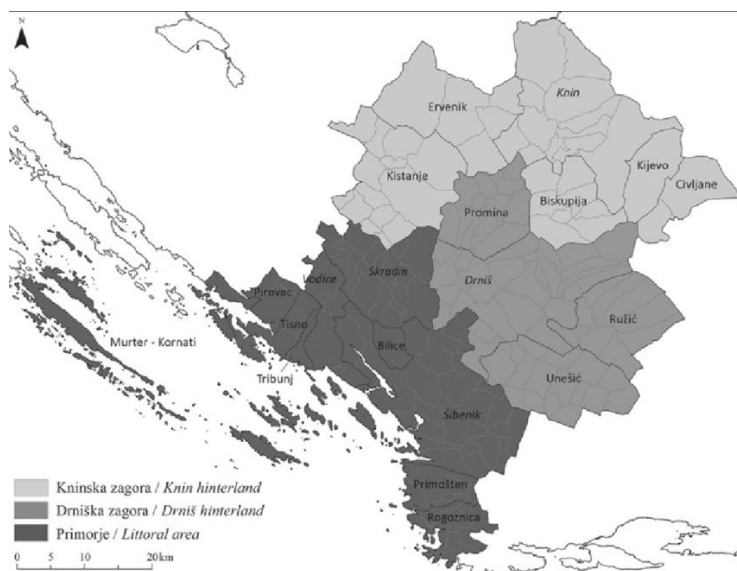
²² Đulabić, V., Koprić, I. (2013.) Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive, Institut za javnu upravu, Zagreb, str. 70-88

5. USTROJ I JAVNE POLITIKE ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

5.1. Opći podaci

Šibensko-kninska županija je županija smještena u središnjem dijelu Dalmacije. Najveći grad u županiji je Šibenik, koji je ujedno i sjedište županije. Ostali značajni gradovi u županiji su Knin, Vodice, Drniš i Skradin. Županija se prostire na 2984 km². Obuhvaća 242 otoka i nacionalna parka Krka i Kornati. Upravo u srednjoj Dalmaciji, Šibensko-kninska (Šibensko-kninska) županija impresivno je slikovito područje s neravnom obalnom linijom i pučinskim arhipelagom koji obuhvaća najmanje 242 otoka i otočića, uključujući Nacionalni park Kornatski otoci. Unutrašnjost je obilježena rijekom Krkom i istoimenim Nacionalnim parkom.²³

Slika 1. Prikaz Šibensko-kninske županije

Izvor: <https://www.croatiatraveller.com/Regions/Sibensko-Kninska.html>

²³ Službene stranice Šibensko-kninske županije

Najveći grad i administrativno središte je Šibenik, koji je važan dalmatinski grad od 9. stoljeća. Osim odmarališta na plažama na periferiji grada, posjetitelji se dolaze čuditi i katedrali sv. Jakova, mjestu svjetske baštine. Šibenik je također dobra baza za istraživanje šibenskog arhipelaga, Nacionalnog parka Krka i Nacionalnog parka Kornati.

Drugi veći grad u regiji je Knin u zaleđu, važno željezničko čvorište koje povezuje dalmatinsku obalu sa Zagrebom. Tu je bilo sjedište kralja Zvonimira, posljednjeg djelotvornog hrvatskog kralja, a na brdu se nalazi impozantna tvrđava. Knin je bio žarište srpske pobune ranih 1990-ih i teško je stradao tijekom raspada bivše Jugoslavije. Gospodarstvo se još nije oporavilo.

Šibensko-kninska županija administrativno se dijeli na:²⁴

- Grad Šibenik (sjedište županije),
- Grad Knin,
- Grad Drniš,
- Grad Skradin,
- Grad Vodice,
- Općina Biskupija,
- Općina Civoljane,
- Općina Ervenik,
- Općina Kijevo,
- Općina Kistanje,
- Općina Murter-Kornati - Murter, glavni grad općine,
- Općina Pirovac,
- Općina Primošten,
- Općina Promina - Oklaj, glavni grad općine,
- Općina Rogoznica,
- Općina Ružić - Gradac, glavni grad općine,
- Općina Tisno,
- Općina Unešić,
- Općina Bilice,

²⁴ Službene stranice Šibensko-kninske županije

- Općina Tribunj - osnovana 2006. godine, odvojena od Vodica.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Šibensko-kninska županija ima 109.375 stanovnika. Hrvati čine većinu s 87,39% stanovništva. 1991. godine, prije rata, Hrvati su bili u većini, a srpska manjina od 34,2%. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine Šibensko-kninska županija ima 96.381 stanovnika. Grb Županije čini štiti trokutastog oblika čije polje je crvene boje (boje šibensko-drniške kape). Unutar štita je stilizirana kraljevska kruna iz doba hrvatskih narodnih vladara, koja je žute (zlatne) boje, a ukrasi plave i starohrvatski mač okrenut prema gore, čije drško je žute (zlatne) boje, a oštrica bijele (srebrne) boje. Zastava Županije modre je boje (boje mora), pri čijim rubovima teku dvije uzdužne bijele (srebrne) trake, a izrađuje se u omjeru širine i dužine 1:2. U sredini zastave se nalazi grb Županije. Modra boja simbolizira more, a bijele (srebrne) trake rijeku Krku. Šibensko-kninska županija obilježava 22. rujana kao Spomendan Rujanskog rata, kada je obranjen Šibenik i stvarani uvjeti za konačno oslobađanje zemlje, a čime se želi sačuvati dostojanstvo Domovinskog rata i živih sudionika i pobjednika tog istog rata, a iznad svega odati počast našim slavnim vitezovima koji su položili svoj život u Domovinskom ratu.

5.2. Administrativna podjela gradova

5.2.1. Grad Šibenik

Šibenik je povijesni grad u Hrvatskoj, smješten u srednjoj Dalmaciji, gdje se rijeka Krka ulijeva u Jadransko more. Šibenik je političko, obrazovno, prometno, industrijsko i turističko središte Šibensko-kninske županije, a ujedno je i treći grad po veličini u dalmatinskoj regiji. Za razliku od ostalih gradova duž jadranske obale, koje su osnovali Grci, Iliri i Rimljani, Šibenik su osnovali Hrvati. Iskapanja dvorca sv. Mihovila dokazala su da je to mjesto bilo naseljeno mnogo prije stvarnog dolaska Hrvata.

Prvi se put pod današnjim imenom spominje 1066. godine u Povelji hrvatskog kralja Petra Krešimira IV., a neko je vrijeme bilo sjedište ovog hrvatskog kralja. Iz tog razloga Šibenik se naziva i "Krešimirov grad".²⁵

Između 11. i 12. stoljeća Šibenik se bacao naprijed-natrag među Veneciju, Bizant i Mađarsku. Osvojila ga je Republika Venecija 1116. godine, koja ga je držala do 1124. godine, kada su ga nakratko izgubili od Bizantskog carstva, a zatim ga ponovno držali do 1133. godine, kada ga je Kraljevina Mađarska ponovno preuzela. Mijenjala bi ruke među spomenutim državama još nekoliko puta do 1180. godine. Grad je dobio status grada 1167. godine od Stjepana III. Ugarskog. Vlastitu biskupiju dobio je 1298.²⁶

Tijekom Prvog svjetskog rata austrougarska mornarica koristila je ovdje lučke objekte, a laki krstaši i razarači koji su pobjegli savezničkim snagama nakon bitke na rtu Rodoni (ili Gargano) vratili su se ovdje na sigurno, gdje su bili smješteni neki bojni brodovi. Nakon rata Šibenik je okupirala Kraljevina Italija do 12. lipnja 1921. godine. Kao rezultat Rapalskog sporazuma, Talijani su odustali od potraživanja grada i on je postao dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Tijekom Drugog svjetskog rata okupirale su je Italija i Njemačka. Komunistički partizani oslobodili su Šibenik 3. studenog 1944. godine. Nakon Drugog svjetskog rata postala je dijelom SFR Jugoslavije sve dok Hrvatska nije proglasila neovisnost 1991. godine.

Tijekom Hrvatskog rata za neovisnost – „Domovinski rat“ (1991. - 1995.) Šibenik su snažno napali Jugoslavenska narodna armija i srpske paravojne postrojbe. Iako slabo naoružani, novonastala hrvatska vojska i Šibenčani uspjeli su braniti grad. Bitka je trajala šest dana (16.-22. Rujna), često nazivana i "rujanskom bitkom". U bombaškim napadima oštećene su brojne zgrade i spomenici, uključujući kupolu šibenske katedrale sv. Jakova i kazališnu zgradu sagrađenu 1870. godine.

U vojnoj operaciji u kolovozu 1995. godine Hrvatska vojska porazila je srpske snage i ponovno osvojila okupirana područja, što je regiji omogućilo oporavak od rata i nastavak razvoja kao središte Šibensko-kninske županije. Od tada su oštećena područja grada u potpunosti obnovljena.

²⁵ Izvor podataka: <https://www.sibenik-tourism.hr/>

²⁶ Izvor podataka: <https://www.sibenik-tourism.hr/>

5.2.2. Grad Knin

Knin je grad u Šibensko-kninskoj županiji Hrvatske, smješten u Dalmatinskoj zagori u blizini izvora rijeke Krke, važnog prometnog čvora na željezničkim i cestovnim pravcima između Zagreba i Splita. Knin se dva puta istaknuo u povijesti, s glavnim gradom srednjovjekovne Kraljevine Hrvatske i, nakratko, nepriznate samoproglašene Republike Srpske Krajine za vrijeme trajanja Hrvatskog rata za neovisnost od 1991. do 1995.

Izvorno naselje izraslo je na vrhu brda Spas u najranijoj povijesti i koje je kasnije formiralo kninski dvorac. Prva crkva, samostan posvećen svetom Bartolomeju, sagrađena je za vrijeme Trpimira I. u 9. stoljeću u Kapitolu (jugoistočno od kninskog dvorca, u kojem se nalazilo kasnije biskupiranje). Kasnije ga je proširio ili obnovio izvjesni vojvoda Hrvatske, vjerojatno Svetoslav, za vrijeme kralja hrvatskog Stjepana Držislava u 10. stoljeću.²⁷

Prije Hrvatskog rata za neovisnost 87% stanovništva općine i 79% grada bili su Srbi. Tijekom rata, većina nesrpskog stanovništva raseljena je iz Knina, dok je posljednjih dana rata većina Srba napustila Knin, bojeći se dolazećih hrvatskih snaga.

Kao posljedica rata i raseljavanja stanovništva, stanovništvo općine Knin gotovo se prepolovilo između 1991. i 2001. (s 23 na 15 tisuća).

Osim samog grada Knina, općinu Knin danas čine sljedeća naselja: Golubić, Kninsko Polje, Kovačić, Ljubač, Očestovo, Plavno, Polača, Potkonje, Radljevac, Strmica, Vrpolje i Žagrović. Podaci ispod i na grafikonu stanovništva temelje se na trenutnoj općini, jer je u prošlosti kninska općina često mijenjala granice.²⁸

²⁷ Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/>

²⁸ Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/>

5.2.3. Grad Skradin

Bio je to liburnski grad, nazvan Scardon. Kasnije je postao rimski grad (Scardona na latinskom), kao administrativno i vojno središte regije. Uništeno je tijekom razdoblja seobe, a do 9. stoljeća naselili su ga Slaveni. Tijekom 10. stoljeća bio je jedan od utvrđenih gradova u Hrvatskoj, kao središte Skradinske županije.²⁹

Skradin je malo mjesto u Šibensko-kninskoj županiji Hrvatske, s 3.825 stanovnika (popis stanovništva iz 2011.). Smješteno je u blizini rijeke Krke i na ulazu u Nacionalni park Krka, 17 km od Šibenika i 100 km od Splita. Glavna atrakcija parka, Slapovi Krke, niz je slapova, od kojih je najveći, Skradinski buk, dobio ime po Skradinu.

Između 1522. i 1684. godine njime je vladalo Osmansko carstvo, a zatim do 1794. Republika Venecija. U listopadu 1683. godine stanovništvo mletačke Dalmacije, uglavnom uskoci Ravnih kotara, uzelo je oružje i zajedno s rajama (nižim slojem) osmanskih pograničnih regija ustalo, zauzevši Skradin, Karin, Vranu, Benkovac i Obrovac. Kasnije ga je okupirao Napoleon kao dio Francuskog carstva, tada Austro-Ugarske.³⁰

S vremenom je izgubio na značaju kao središte regije, koje se premjestilo u Šibenik, i tako je stagniralo - Skradinska biskupija je napuštena 1828. godine.

5.2.4. Grad Drniš

Drniš je grad u Hrvatskoj, smješten u unutrašnjosti Dalmacije, otprilike na pola puta između Šibenika i Knina. Ime Drniš prvi se put spominje u ugovoru od 8. ožujka 1494. Međutim, postoje tragovi tvrđave starijeg srednjeg vijeka koju je sagradila Hrvatska aristokratska obitelj Nelipić na mjestu zvanom Gradina dominira krajolikom. Grad su osvojili Osmanski Turci 1522. godine zbog svog strateškog položaja. Mnoge građevine iz ovog vremenskog razdoblja i danas su sačuvane. Tijekom razdoblja baroka džamija koju su sagradili Turci pretvorena je u crkvu. 1918.

²⁹ Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/>

³⁰ Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/>

godine grad su okupirale talijanske trupe koje su tu ostale do povlačenja 1921. godine, kao rezultat Rapalskog sporazuma. Grad je nakon toga postao dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.³¹

Drniš su 16. rujna 1991. tijekom Hrvatskog rata za neovisnost napale snage 9. korpusa Jugoslavenske narodne armije i milicije SAO Krajine predvođene generalom Ratkom Mladićem. Hrvatsko je stanovništvo pobjeglo pod minobacačkom vatrom, a grad je uklopljen u Republiku Srpsku Krajinu. Grad i okolna hrvatska sela pretrpjeli su u tom razdoblju opsežna rušenja i pljačke. U kolovozu 1995. Drniš je vraćen pod kontrolu hrvatske vlade tijekom vojne akcije Oluja, a srpsko stanovništvo pobjeglo je u Srbiju ili Bosnu i Hercegovinu.

5.2.5. Grad Vodice

Vodice su grad u Šibensko-kninskoj županiji u Hrvatskoj. Graniči se s Jadranskim morem i ima 8 875 stanovnika (popis stanovništva iz 2011.). Vodice se prvi put spominju 1402. godine iako su osnovane već u rimsko doba kao Arausa. Ime mu potječe od riječi koja znači izvori vode koji su opskrbljivali cijelo područje. Kao dio Republike Venecije od 1412. do 1797. godine, obrambeni zidovi iz doba Turaka s kulom Ćorić svjedoče o prošlim vremenima. Ostali slični spomenici su crkva sv. Križa na nekadašnjem groblju, sagrađena 1421. godine, i župna crkva u centru grada sagrađena 1746. godine.³²

Na obližnjem brdu Okit tijekom turskih invazija izbjeglice su osnovale naselje i na njegovom vrhu je 1660. godine sagrađena kapela Gospe od Karmela, koju je 1942. uništila talijanska mornarica. Nova crkva, sagrađena 1967. godine, srušena je 1991. godine, za vrijeme Hrvatskog rata za neovisnost, i obnovljena 1995.

³¹ Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/> (pristup 10. rujna 2023.)

³² Izvor: <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/> (pristup 10. rujna 2023.)

5.3. Djelokrug djelovanja županije

Kao izvršna vlast, Županijska skupština donosi odluke kao predstavničko tijelo građana i kao područna (regionalna) samouprava.

Djelokrug djelovanja se odnosi na cijelu županiju, odnosno naselja koja su navedena u prethodnom dijelu rada, a djelokrug i opis djelovanja je sljedeći: regulacija predgrađa i stanova, regionalno i urbano planiranje, komunalno gospodarstvo, briga o djeci, odgoj i obrazovanje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, kultura, sport, tjelesna kultura, zaštita potrošača, poboljšanje prirodnog okoliša, civilna i protupožarna zaštita, promet, javne ceste održavanje, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- održavanje javnih cesta,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikog grada,
- te druge poslove sukladno posebnim zakonima.³³

Županija će u svom djelokrugu obavljati i poslove državne uprave koji su joj povjereni zakonom, a za troškove istih će biti i podmirena sredstvima iz državnog proračuna.

³³ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/statut-upanije/56> (pristup 10. rujna 2023.)

5.4. Nadležnost županije

U svojoj samoupravnoj nadležnosti županije imaju zadatke od regionalne važnosti, posebno:

- Osnovno i srednje obrazovanje,
- Zdravstvena zaštita koju financira država,
- Regionalno i urbano planiranje,
- Ekonomski razvoj,
- Prometna i prometna infrastruktura,
- Uspostava i razvoj mreže obrazovnih, medicinskih, socijalnih i kulturnih institucija,
- Održavanje javnih cesta.“

Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola i drugih dokumenata koji se odnose na izgradnju i provedbu regionalnog i urbanog planiranja u županiji, isključujući područje velikog grada i grada sa sjedištem u županiji.

Odlukom tijela jedinice lokalne samouprave (grada ili općine), određeni zadaci iz samoupravne nadležnosti općine ili grada mogu se prenijeti na županiju. Suprotno tome, lokalna vlast može zahtijevati od županije da joj prenese zadatak, ako za to ima proračun.

Općine i gradovi u svojoj samoupravnoj nadležnosti imaju zadatke od lokalnog značaja koji se izravno bave potrebama građana, a Ustavom ili drugim zakonima nisu dodijeljeni državnim tijelima, posebno:

- Organizacija naselja i stanovanja,
- Prostorno i urbano planiranje,
- Komunalne usluge,
- Briga o djeci,
- Socijalna skrb,
- Primarna zdravstvena zaštita,
- Osnovne škole,

- Kultura, sport i rekreacija,
- Zaštita potrošača,
- Zaštita i poboljšanje okoliša,
- Zaštita od požara i civilna zaštita,
- Lokalni promet.

Iako se razlikuje od države, lokalna i regionalna samouprava također je dio državnog sustava i taj sustav redovito utječe na nju i na njegove funkcije, pa se može reći da dok postoji država nije moguće zamisliti potpunu autonomiju lokalne i regionalne samouprave. Međutim, lokalnu samoupravu nije moguće zamisliti ako ne bi uživala određeni stupanj neovisnosti i ako granice državnog utjecaja na nju nisu ograničene zakonom.

5.5. Ustrojstvo županije

Tijela Županije su: Županijska skupština i župan. Sjedište Županije je u Šibeniku, Trg Pavla Šubića I., broj 2. te županiju zastupa župan koji uza sebe ima dvoje zamjenika.

Županijska skupština predstavničko je tijelo Županije koja donosi akte, u okviru prava i dužnosti Županije, te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom. Donosi odluke većinom glasova nazočnih vijećnika, ukoliko je na sjednici nazočna većina od ukupnog broja vijećnika Županijske skupštine. Statut, poslovnik, proračun, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Županije, odluku o izboru i razrješenju predsjednika i potpredsjednika Županijske skupštine, odluku o raspisivanju referenduma o razrješenju župana i njegovih zamjenika i odluku o raspisivanju referenduma o pitanjima iz samoupravnog djelokruga utvrđenih Statutom županije, Županijska skupština donosi većinom glasova svih vijećnika Županijske skupštine. Na sjednicama Županijske skupštine glasuje se javno, osim ako Županijska skupština ne odluči da se o određenim pitanjima glasuje tajno. Glasovanje se provodi na način određen statutom i Poslovnikom. Poslovnikom se detaljnije uređuje način rada Županijske skupštine u skladu sa zakonom i ovim statutom, a naročito glede sazivanja sjednice, utvrđivanja dnevnog reda, predsjedavanja i sudjelovanja u radu, održavanja reda, tijeka sjednice, postavljanja pitanja, vođenja zapisnika i drugih proceduralnih pitanja. Županijska skupština broji 39 članova, od toga ih je iz Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) 14 članova, 7 je članova iz Nezavisne liste Stipe Petrina (NLSP), 6 je nezavisnih vijećnika iz Kandidacijske liste grupe birača – Marko Jelić, 3 su člana iz Socijaldemokratske partije Hrvatske (SDP), po jednog predstavnika imaju MOST, Domovinski pokret (DP) i Loza Nezavisna lista (LOZA), 4 predstavnika ima Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS) te još dvoje nezavisnih vijećnika koji proizlaze iz Hrvatski suverenista, Hrvatske konzervativne stranke, Hrasta – pokret za uspješnu Hrvatsku i Neovisnih za Hrvatsku.

Županijska skupština uglavnom ima 37 vijećnika, no može ih imati i više, kao u trenutnom sazivu, kako bi se osigurala odgovarajuća zastupljenost nacionalnih manjina u Županijskoj skupštini, u skladu sa zakonom.

Županijska skupština tijekom svog djelovanja obavlja sljedeće poslove:

- donosi statut Županije,
- donosi odluke i druge opće akte kojima se uređuju pitanja iz samoupravnog djelokruga Županije,
- donosi odluke o županijskim porezima i naknadama, pristojbama i drugim prihodima od interesa za Županiju,
- donosi proračun i završni račun proračuna,
- donosi odluke o izvršenju proračuna,
- donosi odluku o privremenom financiranju,
- odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina Županije čija ukupna vrijednost prelazi 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina, odnosno čija je pojedinačna vrijednost veća od 1.000.000 kuna.
- uređuje ustroj i djelokrug županijskih upravnih odjela, službi i zavoda,
- bira i razriješava predsjednika i potpredsjednika Županijske skupštine, radna tijela Županijske skupštine i druge osobe određene zakonom, drugim propisom, ovim statutom i odlukama Županijske skupštine,
- osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Županiju,
- donosi poslovnik o svom radu,
- donosi program rada Županijske skupštine,
- donosi odluku o otvaranju posebnih računa,

- daje inicijativu za promjenu područja Županije, po prethodno pribavljenom mišljenju stanovništva na području za koje se promjena traži,
- odlučuje o dodjeli nagrada i drugih priznanja,
- odlučuje o izgledu, uporabi i čuvanju grba i zastave Županije,
- odlučuje o Danu Županije,
- odlučuje o pristupanju Županije domaćim i međunarodnim udrugama lokalnih područnih jedinica i o suradnji s odgovarajućim jedinicama drugih država u skladu sa zakonom,
- donosi odluku o raspisivanju referenduma,
- odlučuje o prihvaćanju pokroviteljstva,
- daje autentično tumačenje Statuta i drugih akata koje donosi,
- daje suglasnost na statut ustanova i trgovačkih društava čiji je osnivač ili dioničar,
- obavlja i druge poslove koji su zakonom stavljeni u djelokrug Županije, kao jedinice područne (regionalne) samouprave.³⁴

Statut, Poslovnik, Proračun i Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna smatraju se općim aktima Skupštine. Skupština donosi i pojedinačne akte, rješenja i zaključke u slučajevima određenim zakonom i drugim propisima kada izvršava pojedinačna prava i obveze iz svog djelokruga, a radna tijela donose zaključke, preporuke i rješenja.

Odluke i drugi opći akti Skupštine, izvorna tumačenja odluka, rješenja o izboru odnosno imenovanju i razrješenju rukovoditelja koje bira ili imenuje Skupština, objavljuju se u službenom glasilu Županije – Službeni vijesnik Šibensko-kninske županije. Odluke i drugi opći akti stupaju na snagu osmog dana nakon dana objave, a iznimno iz osobito opravdanih razloga mogu stupiti na snagu prvog dana nakon dana objave i ne mogu imati povratno djelovanje. Odluke i drugi akti se

³⁴ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/statut-upanije/56> (pristup 10. rujna 2023.)

donose većinom glasova nazočnih vijećnika, ukoliko je sjednici nazočna većina vijećnika Skupštine. Statut, Poslovnik, Proračun i Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna donose se većinom glasova svih vijećnika.

Mandat vijećnika Županijske skupštine traje do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju sljedećih redovnih izbora koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalni izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju Županijske skupštine. Njihova dužnost je počasna i prije nego otpočne obavljati dužnost vijećnika priseže i potpisuje prisegu.

Prvu konstituirajuću sjednicu Skupštine saziva pročelnik upravnog tijela nadležnog za poslove skupštine, a ako pročelnik nije imenovan onda sjednicu saziva osoba ovlaštena za obavljanje poslova tog pročelnika. Skupština se smatra konstituiranom izborom predsjednika na sjednici na kojoj je nazočna većina njenih članova.

Vijećnik Županijske skupštine ima pravo podnositi Županijskoj skupštini prijedloge odluka i drugih akata, te pokretati druga pitanja iz njezina djelokruga, ima pravo predlagati Županijskoj skupštini raspravu o pitanjima koja se odnose na rad župana, na izvršavanje odluka ili na rad upravnih odjela, službi i zavoda Županije. Također, vijećnik može županu, pročelnicima i rukovoditeljima koji rukovode upravnim odjelima, službama i zavodima Županije postavljati pitanja koja se odnose na njihov rad ili na poslove iz njihovog djelokruga. Župan i pročelnici dužni su odgovarati na postavljena pitanja, na način i u rokovima utvrđenim Poslovnikom Županijske skupštine. Ima pravo postavljati pitanja koja se odnose na rad i djelokrug Županijske skupštine, odbora i drugih radnih tijela, te rad pročelnika upravnih odjela i službi, na način i u rokovima utvrđenim Poslovnikom Županijske skupštine.

Županijska skupština ima predsjednika i dva potpredsjednika koje bira iz reda svojih članova s time da se jedan potpredsjednik bira iz reda skupštinske većine, a drugi iz reda skupštinske manjine, na njihov prijedlog. Predsjednik Županijske skupštine predstavlja i zastupa Županijsku skupštinu. Potpredsjednici Županijske skupštine zamjenjuju predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti i obavljaju druge poslove koje im povjeri Županijska skupština ili predsjednik.

Predsjednik Županijske skupštine: zastupa Županijsku skupštinu, saziva i organizira, te predsjedava sjednicama Županijske skupštine, predlaže dnevni red Županijske skupštine, upućuje prijedloge ovlaštenih predlagatelja u propisani postupak, brine o postupku donošenja odluka i općih akata, održava red na sjednici Županijske skupštine, usklađuje rad radnih tijela, potpisuje odluke i akte koje donosi Županijska skupština, brine o suradnji Županijske skupštine i župana, brine se o zaštiti prava vijećnika, obavlja i druge poslove određene zakonom i Poslovníkom Županijske skupštine.

Županijska skupština osniva stalna i povremena radna tijela koja razmatraju prijedloge odluka i drugih akata, te druga pitanja koja su na dnevnom redu i o njima daju svoja mišljenja. Stalna radna tijela Županijske skupštine su: Mandatna komisija, Odbor za izbor i imenovanja i Odbor za statut, poslovnik i propise.

Poslovnik Županijske skupštine Šibensko-kninske županije uređuje unutarnji ustroj i način rada Županijske skupštine Šibensko-kninske županije i to:

- konstituiranje Skupštine,
- izbor predsjednika i potpredsjednika Skupštine,
- prava i dužnosti vijećnika, predsjednika i potpredsjednika Skupštine i djelokrug i način rada radnih tijela,
- odnos Skupštine i župana,
- akte Skupštine, postupak njihova donošenja i vijećnička pitanja,
- red na sjednicama Skupštine, vođenje zapisnika i osiguravanje javnosti rada i
- druga pitanja od važnosti za rad Skupštine.³⁵

Skupština ima Mandatnu komisiju koja ima predsjednika i dva člana, koje bira Skupština, iz reda vijećnika, na prvoj sjednici, na prijedlog predsjedatelja ili na prijedlog najmanje jedne trećine

³⁵<https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/poslovnik-upanije/57> (pristup 10. rujna 2023.)

vijećnika. Zadatak Mandatne komisije je da na konstituirajućoj sjednici izvješćuje Skupštinu o provedenim izborima za Skupštinu i imenima izabranih vijećnika, kao i o podnesenim ostavkama na vijećničku dužnost, imenima vijećnika koji su stavili vijećnički mandat u mirovanje, te o zamjenicima vijećnika koji umjesto njih počinju obavljati vijećničku dužnost i da izvješćuje Skupštinu da su ispunjeni zakonski uvjeti za prestanak mandata vijećnika, o vijećnicima koji su stavili svoj mandat u mirovanje te vijećnicima koji će ih zamjenjivati.

Za vrijeme svog mandata od četiri godine Župan zastupa Županiju i nositelj je izvršne vlasti u Županiji. Tijekom obavljanja svoje izvršne vlasti Župan obavlja sljedeće zadatke:

- priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršavanje općih akata Županijske skupštine, utvrđuje prijedlog proračuna Županije i izvršenje proračuna,
- upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Županije u skladu sa zakonom, ovim Statutom i općim aktom Županijske skupštine,
- odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina i ostale imovine Županije čija pojedinačna vrijednost iznosi do najviše 0.5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno raspolaganju ostalom imovinom. Ako je taj iznos veći od 1.000.000,00 kuna, župan može odlučivati najviše do 1.000.000,00 kuna, ako je stjecanje i otuđivanje pokretnina i nekretnina te raspolaganje drugom imovinom planirano u proračunu Županije i provedeno u skladu s zakonom, upravlja приходima i rashodima Županije,
- upravlja raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna Županije, odlučuje o davanju suglasnosti za zaduživanje pravnim osobama u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu Županije i o davanju suglasnosti za zaduživanje ustanova kojih je osnivač Županije, donosi pravilnik o unutarnjem redu za upravna tijela Županije,
- donosi plan prijama u službu pripadnika nacionalnih manjina u skladu sa Zakonom, imenuje i razrješuje predstavnike županije u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za županiju koje je osnovala Županijska skupština (osim ako posebnim zakonom nije drugačije

određeno, te je odluku o imenovanju i razrješenju dužan objaviti u prvom broju „Službenog vjesnika Šibensko-kninske županije“ koji slijedi nakon donošenja odluke),

- imenuje i razriješava pročelnike upravnih tijela, imenuje i razriješava unutarnjeg revizora, utvrđuje plan prijama u službu u upravna tijela Županije,

- predlaže izradu prostornog plana kao i njegove izmjene i dopune na temelju obrazloženih i argumentiranih prijedloga fizičkih i pravnih osoba,

- usmjerava djelovanje upravnih odjela i službi Županije u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Županije, nadzire rad upravnih odjela i službi u samoupravnom djelokrugu i poslovima državne uprave,

- daje mišljenje o prijedlozima koje podnose drugi ovlašteni predlagatelji te obavlja i druge poslove predviđene ovim Statutom i drugim propisima.³⁶

Tijekom svojeg mandata Župan je ujedno i odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata upravnih tijela Županije te za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave nadležnom za upravni nadzor u odgovarajućem upravnom području. Dva puta godišnje obavezan je podnijeti polugodišnje izvješće o svom radu i to do 31. ožujka tekuće godine za razdoblje srpanj-prosinac prethodne godine i do 15. rujna za razdoblje siječanj-lipanj tekuće godine.

U svome obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga ima pravo obustaviti od primjene opći akt Županijske skupštine, ili tražiti da otklone uočene nedostatke, u slučaju da ocijeni da je taj isti akt povrijedio neki zakon ili neki drugi propis. U slučaju da županijska skupština ne otkloni uočene nedostatke, župan je dužan o tome obavijestiti nadležno tijelo državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt i dostaviti mu odluku o obustavi općeg akta.

³⁶ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/statut-upanije/56> (pristup 10. rujna 2023.)

Župan i zamjenici odlučuju hoće li dužnost na koju su izabrani obavljati profesionalno te su dužni u roku od 8 dana od dana stupanja na dužnost dostaviti pisanu obavijest upravnom tijelu županije nadležnom za službeničke odnose o tome na koji će način obnašati dužnost. Ukoliko se ne izjasne, smatra se da će dužnost obavljati volonterski.

Županu i zamjenicima župana mandat će prestati po sili zakona u slučaju da podnesu ostavke, na dan stupanja pravomoćne odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti, u slučaju da je netko od njih pravomoćnom sudskom odlukom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od jednog mjeseca, danom pravomoćnosti sudske presude, ako odjave prebivalište s područja jedinice te ako im prestane važiti hrvatsko državljanstvo ili smrću.

Ako se ostvari jedna od ovih točaka, doći će do prijevremenih izbora za novog župana. Pročelnik upravnog tijela nadležnog za službeničke odnose će u roku od 8 dana obavijestiti Vladu Republike Hrvatske o prestanku mandata župana radi raspisivanja prijevremenih izbora za novog župana. U slučaju da se mandat župana razriješi putem referenduma mandat im prestaje danom objave rezultata referenduma, a Vlada Republike Hrvatske imenuje povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti župana.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na 4 vijećnika te na taj način u Županiji sudjeluju u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Županiji imaju pravo: predlagati tijelima Županije mjere za unapređivanje položaja nacionalnih manjina u Županiji, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu, isticati kandidate za dužnosti u tijelima Županije i biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radno tijelo Županijske skupštine, a tiče se položaja nacionalne manjine.³⁷

Županija će u skladu sa svojim mogućnostima, financijski pomagati rad kulturnih i drugih udruga osnovanih od strane pripadnici nacionalnih manjina, u cilju očuvanja njihovog nacionalnog i kulturnog identiteta.

³⁷ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/statut-upanije/56> (pristup 10. rujna 2023.)

5.6. Upravna tijela županije

Upravna tijela ustanovljena Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Šibensko-kninske županije su: upravni odjeli i službe koji obavljaju upravne, stručne i ostale poslove za Županiju kao jedinicu područne (regionalne) samouprave, u skladu sa zakonom, Statutu Županije, Odluci o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Šibensko-kninske županije i drugim propisima. U okviru svog djelokruga obavljaju i povjerene poslove državne uprave prenijete na Županiju sukladno zakonu, te poslove iz djelokruga jedinica lokalne samouprave s područja županije pod uvjetima utvrđenim posebnim sporazumom sukladno zakonu i njihovim statutima i općim aktima. U svome poslu su samostalna, a nadzire ih župan kome su oni odgovorni za zakonito, stručno i pravovremeno obavljanje poslova iz svog djelokruga. Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje župan.

Upravna tijela u Šibensko-kninskoj županiji su:

- Upravni odjel za poslove Župana,
- Županijske skupštine i službeničke odnose,
- Upravni odjel za proračun, financije i javnu nabavu,
- Upravni odjel za prosvjetu, znanost, kulturu, sport i nove tehnologije,
- Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, branitelje i civilne stradalnike iz Domovinskog rata,
- Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, poljoprivredu, ruralni razvoj i EU fondove,
- Upravni odjel za pomorstvo, promet i otočni razvoj,
- Upravni odjel za zaštitu okoliša, prostorno uređenje, gradnju i komunalne poslove,
- Upravni odjel za opću upravu, imovinsko-pravne i zajedničke poslove te

- Služba za unutarnju reviziju.

Upravni odjel za financije, proračun i javnu nabavu obavlja poslove planiranja, praćenja i izvršavanja financijskih dokumenata Županije, provođenje postupaka javne nabave, poslove pripremanja, kandidiranje projekata te obavljanje stručnih poslova vezanih uz programe Europske unije kao i drugih projekata od županijskog interesa. Obavlja stručne, analitičko-planske, koordinacijske, operativne i druge poslove vezano uz proračun Županije i njeno financiranje kao i računovodstveno financijske poslove za upravna tijela te poslove središnje nabave za upravna tijela Županije. Predlaže mjere za povećanje prihoda i smanjenja rashoda, koordinira suradnjus Državnim uredom za reviziju prilikom nadzora financijskog poslovanja, prati kontrolu naplate javnih prihoda, izrađuje i proveodi akte kojima se uređuje financijsko poslovanje Županije i brojne druge poslove.

Upravni odjel za prosvjetu, znanost, kulturu, sport i nove tehnologije upravne i stručne poslove iz područja prosvjete, znanosti, kulture, sporta i razvoja novih tehnologija te izrađuje izvješća, stručne podloge, prijedloge i nacрте akata iz djelokruga upravnog tijela u cilju razvitka tih djelatnosti na području Županije. Obavlja i povjerene poslove državne uprave određene zakonom koji se odnose na: vođenje Registra sportskih djelatnosti pravnih osoba i Registra sportskih djelatnost fizičkih osoba, upravne poslove iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja te djelatnosti osnovnog i srednjeg obrazovanja u javnim ustanovama, utvrđivanje postojanja uvjeta za osnivanje kazališta, prijave muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba za upis u očevidnik muzeja, informira roditelje/skrbnike o svemu vezano za upise u škole, donosi plan upisa za djecu u osnovne škole, obavlja sve vezano za prijevremeni upis, priprvremeno oslobađanje od upisa djece u osnovne škole, sudjeluje u izradi strateških dokumenata Županije, obavlja poslove vezano uz stipendiranje učenika i studenata, daje suglasnosti na Statute škola, prati rad i poslovanje škola te druge poslove iz svog djelokruga djelatnosti.

Srednje škole u Šibensko – kninske županiji su: Ekonomska škola, Gimnazija Antuna Vrančića, Industrijsko-obrtnička škola, Medicinska škola, Srednja strukovna škola, Tehnička škola, Turističko-ugostiteljska škola, Srednja glazbena škola Ivana Lukačića te Prometno – tehnička škola u gradu Šibeniku. U gradu Drnišu u nadležnosti je Srednja škola Ivana Meštrovića, a u Kninu dvije srednje škole, Srednja strukovna škola Kralja Zvonimira i Srednja škola Lovre Montija.

Osnovne škole su: Osnovna škola Čista Velika, Osnovna škola Antuna Mihanovića-Petropoljskog u Drnišu, Osnovna škola Kistanje, Osnovna škola dr. Franje Tuđmana u Kninu, Osnovna škola Domovinske zahvalnosti – Knin, Osnovna škola Murterski škoji, Osnovna škola Pirovac, Osnovna škola Primošten, Osnovna škola Rogoznica, Osnovna škola Skradin, Osnovna škola Vjekoslava Kaleba u Tisnu, Osnovna škola Jakova Gotovca u Unešiću, Osnovna škola Vodice i OGŠ Krste Odaka, Drniš.

Županijska skupština Šibensko-kninske županije je donijela propisani akt u obliku Odluke o osnivanju kulturnog vijeća Šibensko-kninske županije kojom je propisan djelokrug i način rada kulturnog vijeća. Zadaće Kulturnog vijeća su: predlaganje ciljeva kulturne politike na razini Županije i mjera za njezino provođenje, predlaganje programa javnih potreba u kulturi za koje se sredstva osiguravaju u proračunu Županije, ostvarivanje utjecaja kulturnih djelatnika i umjetnika na donošenje odluka važnih za kulturu i umjetnost, suodlučivanje u utvrđivanju kulturne politike u koju svrhu daje stručne podloge i mišljenja Upravnom odjelu za prosvjetu, znanost, kulturu i sport Šibensko-kninske županije. Vijeće posebno razmatra mjere za poticanje i promicanje profesionalnog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog amaterizma i alternativnog stvaralaštva u kulturi i umjetnosti, te predlaže mjere za njihovo unapređenje nadležnim tijelima na razini Županije.³⁸ Kulturno vijeće Šibensko-kninske županije ima pet članova koji se biraju na vrijeme od četiri godine, a imenuje ih Županijska skupština.

Upravni odjel za prosvjetu, znanost, kulturu, sport i nove tehnologije vodi i Registar sportskih djelatnosti za područje Šibensko-kninske županije. Sve pravne osobe koje obavljaju sportske djelatnosti i fizičke osobe koje obavljaju sportsku djelatnost upisuju se u Registar sportskih djelatnosti u čijem je djelokrugu obavljanje poslova koji se odnose na sportske djelatnosti.

Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, branitelje i civilne stradalnike iz Domovinskog rata izrađuje prijedloge općih i pojedinačnih akata za Županijsku skupštinu i Župana iz svoje nadležnosti, prati sveukupn razvojne, organizacijske i zakonske probleme socijalne skrbi i zdravstva, daje mišljenja o prijedlozima i drugim materijalima koje za potrebe upravnih tijela Županije dostavljaju zdravstvene i ustanove socijalne skrbi kojima je osnivač Županija, surađuje

³⁸ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/informacije/prosvjeta-kultura-znanost-i-port/kulturno-vijee-ibensko-kninske-upanije/1842.html> (pristup 10. rujna 2023.)

sa svim ustanovama iz područja socijalne skrbi i zdravstva, te gradovima i općinama na području Županije, priprema prijedloge, praćenja i izvještavanja o provođenju programa javnih potreba i financiranja udruga iz područja zdravstva, socijalne skrbi i udruga proisteklih iz Domovinskog rata, osigurava novčane potpore socijalno ugroženim osobama na području Županije, sudjeluje u izradi strateških i ostalih dokumenata Županije, predlaže programe i mjere za ostvarivanje višeg standarda zdravstvene zaštite i socijalne skrbi stanovništva, brine o zaštiti prava pacijenata Šibensko-kninske županije drugim propisom, aktom Županijske skupštine ili župana, brine se o rješavanju pravnog položaja, statusa i drugih pitanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata, članova obitelji smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata te ostali poslovi utvrđeni posebnim zakonom.

U nadležnost ovog upravnog odjela pripada: Dom za starije i nemoćne osobe „Cvjetni dom“ Šibenik (javna ustanova socijalne skrbi koja je sa svojim radom započela 1975. godine te u svom radu starijim i nemoćnim osobama u okviru dugotrajnog smještaja pruža usluge stanovanja, zdravstvene skrbi, hranjenja, socijalnu skrb te organizaciju raznih aktivnosti), Dom za starije i nemoćne osobe Knin, Opća i veteranska bolnica „Hrvatski ponos“ Knin, Opća bolnica Šibensko – kninske županije (ove godine obilježeno je 140 godina njezinog djelovanja), Zdravstvena ustanova Ljekarna Šibenik, Ljekarna Drniš, Zavod za hitnu medicinu Šibensko-kninske županije, Zavod za javno zdravstvo Šibensko – kninske županije, Dom zdravlja Šibenik, Dom zdravlja Drniš, Dom zdravlja Knin i Dom za starije i nemoćne osobe Knin.

Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, poljoprivredu, ruralni razvoj i EU fondove raspisuje pozive za podnošenje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava za projekte iz turizma te iste sufinancira, vrši upravne i stručne poslove u području poticanja i promocije poduzetničkih aktivnosti, omogućuje uvjete za razvoj gospodarskih grana od strateške važnosti, priprema stručna mišljenja o prijedlozima zakona i drugih propisa iz područja gospodarstva, poduzetništva, obrtništva, komunalnog gospodarstva, vodnog gospodarstva, regionalnog razvoja, i sustavnog gospodarenja energijom, kao i poljoprivrede i ruralnog razvoja, lova, ribarstva i šumarstva te turizma o kojima odlučuju tijela državne vlasti, a od interesa su za Šibensko-kninsku županiju, pruža savjetodavne pomoći, promovira mogućnosti ulaganja u Županiju, prati i analizira stanja u

krugu svojih djelatnosti, prati i surađuje na provedbi EU projekata iz nadležnosti upravnog odjela te brojni drugi poslovi.

Šibensko - kninska županija je u listopadu 1998. godine osnovala Centar za poduzetništvo koji je započeo s djelovanjem od početka 1999. godine. U početku osnovne aktivnosti bile su iz područja poticanja poduzetništva, a s vremenom se je započelo i s pripremom i provedbom regionalnih razvojnih projekata, te je društvo od 2006. godine preimenovano i nosi naziv Regionalna razvojna agencija Šibensko - kninske županije. RRA Šibensko-kninske županije je članica Koordinacije Regionalnih razvojnih agencija regije Jadran (RAJ). Od početka 2012. godine preimenovana je u Javnu ustanovu Razvojna agencija Šibensko - kninske županije, koja je i dalje u 100% vlasništvu županije. Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj. Upravno vijeće upravlja Agencijom, a ravnatelj zastupa i predstavlja Agenciju te za svoj rad odgovara županu i Upravnom vijeću.

Javna ustanova Razvojna agencija Šibensko – kninske županije u svojoj djelatnosti promiče regiju, izrađuje županijske razvojne strategije i druge strateške i razvojne dokumente za područje županije te njihove provedbene dokumente za koje ih ovlasti osnivač, provjerava usklađenost dokumenata strateškog planiranja razvoja županije s hijerarhijski višim dokumentima strateškog planiranja i donosi odluke kojima se potvrđuje usklađenost, pruža stručnu pomoć u pripremi i provedbi programa potpore javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja svoje županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili županija u pripremi i provedbi razvojnih projekata od interesa za razvoj županije, a posebno projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije, provodi županijske razvojne programe, pruža stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata javnopravnih tijela i javnih ustanova s područja svoje županije koja su osnivači Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji su od interesa za razvoj županije, kao i zajedničkih razvojnih projekata za razvoj više županija, bez naknade obavlja i druge poslove od javnog interesa za koje je registrirana ili koji su joj zakonom o regionalnom razvoju ili drugim zakonom stavljeni u nadležnost, a osobito: upisivanje razvojnih projekata od značaja za razvoj županije u središnji elektronički registar razvojnih projekata, koordiniranje upisa ostalih javnih tijela u središnji elektronički registar razvojnih projekata, provjeravanje i praćenje stanja projekata svih korisnika s područja županije u središnjem elektroničkom registru razvojnih projekata, obavljanje stručnih i savjetodavnih poslova u vezi s

provedbom županijske razvojne strategije i brojni drugi poslovi.³⁹ Šibensko-kninska županija posjeduje izrazito bogate prirodne resurse te ima povoljne uvjete za bavljenje poljoprivredom, ruralnim razvojem i ruralnim turizmom. Upravo u tom polju Razvojna agencija se bavim nizom aktivnosti koje imaju za cilj pružanje podrške gradovima i općinama, poduzetnicima i poljoprivrednicima kod osmišljavanja, prijave i provedbe projekata na ruralnim područjima Šibensko-kninske županije.

Razvojno inovacijski centar AluTech, osnovan od strane Šibensko - kninske županije, je ustanova koja potiče poduzetništvo, istraživanje i razvoj. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje odobrila je u okviru IPA programa sredstva za njegovo uređenje i opremanje. U okviru ovog centra obavljaju se i aktivnosti vezane za obrazovanje djelatnika područne i lokalne samouprave u upravljanju regionalnim i lokalnim razvojem, te poduzetnika u korištenju novih tehnologija u proizvodnji (prvenstveno proizvoda od aluminijskih proizvoda), te promotivne aktivnosti.

Turistička zajednica Šibensko – kninske županije provodi promotivne aktivnosti u zemlji i inozemstvu, organizira manifestacije i priredbe koje pridonose turističkom identitetu Šibensko – kninske županije, organizira stručne skupove i djelatnosti, pruža usluge putem turističkih informacijskih sustava te izrađivati tržišna i druga istraživanja i analize namijenjene komercijalnoj uporabi, sudjeluje u izradi strateških dokumenata i druge planske podloge za razvoj turizma, sudionik je u procesima zakonodavstva, prostornog planiranja te ostalih instrumenata regulacije i upravljanja na razini županije/regije radi osiguranja konkurentnog, dugoročno održivog razvoja turizma, upravlja kvalitetom i utvrđivanjem normi, kriterija i oznaka kvalitete turističkih proizvoda na razini županije, nadzire i koordinira lokalne turističke zajednice te obavlja razne druge djelatnosti od javnog interesa u funkciji razvoja turizma i destinacije koji nisu u suprotnosti sa Zakonom i drugim propisima.

Predsjednik Turističke zajednice Šibensko - kninske županije je župan i on istu predstavlja, saziva i predsjedava Skupštinom Zajednice te saziva i predsjedava Turističkim vijećem koordinirajući i usklađujući rad same Zajednice. Direktor turističkog ureda, čiji je izbor mandataran, zastupa Zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem ureda, provodi odluke turističkog vijeća i u

³⁹<https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/javna-ustanova-razvojna-agencija-sibensko-kninske-zupanije/Detaljno/216234> (pristup 10. rujna 2023.)

granicama utvrđenih ovlasti odgovoran je za poslovanje Zajednice odgovarajući za svoj rad turističkom vijeću i predsjedniku Zajednice.

Upravni odjel za pomorstvo, promet i otočni razvoj kroz svoje djelovanje između otaloga izdaje koncesije na pomorskom dobru, prati izvršenja ugovora o koncesijama, evidentiranje i praćenje naplate naknada za koncesiju te izrada izvješća za nadležna tijela, potiče, usklađuje i prati razvoj projekata na području cesta i cestovnog prometa te usklađivanje i koordinaciju ravnomjernog održavanja županijskih i lokalnih cesta, izdaje dozvole za obavljanje županijskog linijskog javnog cestovnog prijevoza putnika, izrađuje teritorijalnu strategiju otoka, provodi Integrirani Teritorijalni Program na području sedam županija koje imaju otoke u okviru svog administrativnog područja, kreira smjerove razvoja otoka te brojni drugi poslovi u svojoj nadležnosti.

Lučka uprava Šibeniko - kninske županije osnovana je u svrhu upravljanja, gradnje i korištenja luka, njih sveukupno 25, otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značaja na području jedinica lokalne samouprave Šibeniko - kninske županije te obavlja poslove administrativnog upravljanja lučkim resursima, ali i gradnjom te korištenjem Gradske luke Šibenik, kao i drugih luka otvorenih za javni promet na lučkom području Šibensko-kninske. U svom djelokrugu rada brine o gradnji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unapređenju pomorskog dobra koje predstavlja lučko područje, gradi i održava lučke podrgradnje, obavlja stručni nadzor nad gradnjom, upravljanjem i zaštitom lučkog područja, osigurava i omogućuje nesmetano obavljanje lučkog prometa, usklađuje nadzor rada koncesionara koji obavljaju gospodarsku djelatnost na lučkom području te druge poslove utvrđene zakonom.⁴⁰

U vlasništvu Županije su i Županijska uprava za ceste na području Šibensko – kninske županije te Ceste Šibenik d.o.o. Županijska uprava za ceste na području Šibensko – kninske županije u svojoj djelatnosti brine o građenju, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti županijskih i lokalnih cesta na području Šibensko - kninske županije. Ceste Šibenik d.o.o. je trgovačko društvo specijalizirano i opremljeno za održavanje i zaštitu javnih i nerazvrstanih cesta na području Šibensko - kninske županije, redovno održavanje cesta (ljetno i zimsko), te građenje objekata niskogradnje.

⁴⁰ <https://luskz.hr/opce-informacije/> (pristup 10. rujna 2023.)

Upravni odjel za zaštitu okoliša, prostorno uređenje, gradnju i komunalne poslove utvrđuje uvjete zaštite okoliša i prirode, izrađuje izvješća, stručne podloge, prijedloge i nacрте akata iz djelokruga upravnog tijela sve s ciljem bolje zaštite okoliša te boljeg i ravnomjernijeg komunalnog i infrastrukturnog razvoja Županije, obavlja poslove izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola, izdavanja potvrda parcelacijskih elaborata, izdavanja rješenja o utvrđivanju građevinskih čestica, izdavanja rješenja o uvjetima građenja, potvrde glavnih projekata, izdavanje rješenja o izvedenom stanju, potvrde izvedenog stanja, uporabnih dozvola i dozvole za uklanjanja, izdaje i druge akte predviđene zakonskim propisima kojima se regulira prostorno uređenje i gradnja te obavlja ostale poslove u provedbi dokumenata prostornog uređenja i gradnje u nadležnosti Županije i brojne druge poslove iz svog djelokruga.

Javna ustanova Priroda Šibensko – kninske županije osnovana je od strane Županije 2007. godine s ciljem zaštite, održavanja i očuvanja izvornosti prirode i održivog korištenja prirodnih i kulturnih dobara na područjima kojima upravlja.

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Šibensko – kninske županije, osnovana od strane Šibensko – kninske županije, koordinira izradu i praćenje provedbe prostornih planova, vodi informacijski sustav prostornog uređenja i pravlja istim u okviru ovlasti, pruža stručne savjete u izradi prostornih planova lokalne razine te ostale poslove u skladu sa Zakonom.

Upravni odjel za opću upravu, imovinsko-pravne i zajedničke poslove obavlja povjerene poslove državne uprave određene zakonom koji se odnose na osobna stanja građana (promjena osobnog imena, naknadni upisi, ispravci, dopune te poništenje upisa u državnim maticama; ispravci u registru životnog partnerstva i evidenciji o državljanstvu...), obavlja poslove upisa u registar birača, ispravci, dopune i promjena podataka upisanih u registar birača, brisanje osoba iz registra birača, vrši nadzor nad radom udruga sukladno zakonu kojim se uređuje osnivanje udruga, vodi evidencije o političkim strankama zastupljenim u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članovima predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača, vodi postupke utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i vođenje odgovarajućih evidencija, vrši upise u Registar zaklada RH Registar stranih zaklada u RH te brojne druge poslove u skladu sa svojim djelokrugom.

Služba za unutarnju reviziju služi za neovisnu i objektivnu procjenu sustava unutarnjih kontrola te davanje mišljenja i savjeta za poboljšanje djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem.⁴¹ Poslovi unutarnje revizije obuhvaćaju planiranje i obavljanje revizija te pružanje savjetodavnih usluga, izradu strateških i godišnjih planova, te planova pojedinačnih revizija, obavljanje revizija i drugih aktivnosti u skladu s planom, izvješćivanje o provedbi unutarnje revizije te praćenje provedbe danih preporuka.⁴² Jedinica za unutarnju reviziju ustrojstveno i funkcionalno izravno je odgovorna Županu Šibensko - kninske županije te je neovisna o drugim ustrojstvenim jedinicama. Unutarnji revizor ne može biti uključen u obavljanje izvršnih funkcija institucije i institucija iz nadležnosti, tj. ne može biti operativno uključen u donošenje odluka i obavljanje poslova institucije.

⁴¹ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/pravilnik-o-unutarnjoj-reviziji/189> (pristup 12. rujna 2023.)

⁴² <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/pravilnik-o-unutarnjoj-reviziji/189> (pristup 12. rujna 2023.)

5. 7. Savjet mladih Šibensko – kninske županije

Odlukom Županijske skupštine 2010. godine osnovan je Savjet mladih Šibensko – kninske županije kao savjetodavno tijelo koje u svome djelovanju stremi k aktivnom uključivanju mladih u javni život . Savjet se sastoji od ukupno 9 članova u starosti od 15 do 29 godina s prebivalištem na području Šibensko - kninske županije.

U okviru svog djelokruga Savjet mladih:

- raspravlja o pitanjima značajnima za rad savjeta mladih i o pitanjima iz djelokruga rada Županijske skupštine koja su od interesa za mlade
- predlaže Županijskoj skupštini donošenje odluka, programa i drugih akata od značenja za unapređivanje položaja mladih
- predlaže Županijskoj skupštini raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unapređenje položaja mladih te način rješavanja navedenih pitanja,
- daje mišljenje Županijskoj skupštini prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unapređenje položaja mladih,
- sudjeluje u izradi i praćenju provedbe Županijskog programa djelovanja za mlade,
- izrađuje izvješća nadležnim tijelima o problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih,
- predlaže mjere za ostvarivanje i provedbu odluka i programa o skrbi za mlade,
- skrbi o informiranosti mladih o svim pitanjima značajnim za unapređivanje položaja mladih,
- potiče suradnju sa savjetima mladih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj te suradnju i razmjenu iskustava s odgovarajućim tijelima drugih zemalja,
- predlaže Županijskoj skupštini financijski plan radi ostvarivanja programa rada savjeta mladih,

- obavlja i druge poslove od interesa za mlade.⁴³

Kako Savjet mladih ne bi ostao samo puka formalnost važno je da su stalno u kontaktu s mladima i da su oni vidljivi mladima, prepoznati od strane njih, kako bi se i ti isti mladi znali da imaju koga za obratit se.

Savjeti mladih u gradovima na području Šibensko - kninske županije:

- Savjet mladih, Šibenik
- Savjet mladih, Vodice
- Savjet mladih, Drniš
- Savjet mladih, Knin
- Savjet mladih, Skradin

⁴³ <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/o-savjetu-mladih/7> (pristup 11. rujna 2023.)

6. ZAKLJUČAK

U ovom radu je obrađena problematika javne politike lokalne samouprave na primjeru Šibensko - kninske županije. Kako bi se imala mogućnost pravilnog funkcioniranja i organizacije države, potreban je dobar i razvijen sustav lokalne samouprave, s obzirom na to da državna tijela nisu u stanju izvršavati sve zadaće na cijelom državnom teritoriju. Kao što je navedeno temelj javne politike čine nacionalni ustavni zakoni i propisi te se ona smatra snažnom kada učinkovito i djelotvorno rješava probleme, služi i podupire vladine institucije i politike te potiče aktivno građanstvo. Potrebno je organizirati i stvoriti tijela na lokalnoj razini koja s jedne strane rade dobar posao za lokalnu jedinicu, a s druge za državu kojoj pripadaju. Skup svih ovih lokalnih tijela sastoji se od sustava lokalne samouprave koji ima svoju organizaciju i koji samostalno obavlja određene funkcije. Šibensko - kninska županija je županija u južnoj Hrvatskoj, smještena u središnjem dijelu Dalmacije s administrativnim sjedištem u Šibeniku koji je ujedno i najveći grad. Ostali gradovi u županiji su: Vodice, Knin, Drniš i Skradin. Šibensko – kninsku županiju krase 242 otoka i otočića, 2 nacionalna parka i 2 UNESCO spomenika, Katedrala sv. Jakova i Tvrđava sv. Nikole. Vizija Šibensko – kninske županije je njezin ravnomjerni regionalni razvoj, uvažavanje jednakog tretmana priobalni, ruralnih i otočnih predjela. Unapređenje zdravstvene, socijalne i odgojno-obrazovne infrastrukture jedan je od naglasaka politike vlasti Šibensko – kninske županije. Veliki naglasak stavlja se na gospodarski razvoj upravo kroz Razvojnu agenciju koja daje veliki vjetar u leđa u razrađivanju i provedbi razvojnih strategija županije te u pružanju stručne pomoći. Povećanje kvalitete života stanovništva Šibensko - kninske županije će se nastojati ostvariti, osim unapređenjem zdravstvene i socijalne skrbi te obrazovnih infrastrukture, i stvaranjem održivih, učinkovitih rješenja funkcionalnih sustava unapređenja života. Sama uprava Županije nastojat će digitalizacijom te jačanjem kapaciteta javne uprave unaprijediti kvalitetu usluge za građane te približiti ju ranjivim skupinama. Neki od posebnih ciljeva razvoja Županije u narednim godinama su: razvoj širokopojasnog interneta Šibensko – kninske županije, izgradnja nove Opće bolnice u Šibeniku čime će se nastojati poboljšati kvaliteta i dostupnost zdravstvenih i socijalnih usluga, turistička valorizacija Tvrđave sv. Nikole i Kanala sv. Ante, Centar suhozidne tradicijske gradnje (nastojat će se produžiti turistička sezona te dodatno razviti kulturni sadržaji u priobalju te posebno u zaleđu), izgradnja brze ceste Šibenik – Drniš – Knin s ciljem bolje povezanost zaleđa i obale,

Centar za digitalizaciju, obrazovanje i IT sektor u turizmu koji bi trebao donijeti dodatnu vrijednost za razvoj pametnog i održivog turizma te razvoj grana s kojima se može biti konkurentan na tržištu.

LITERATURA

1. Antić, T. (2008). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez udruge gradova i Udruge općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb,
2. Antić, T., Mikić, Lj. i sur. (2014). Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Savez Udruga općina u Republici Hrvatskoj. Zagreb.
3. Bajo, A. (2009). Struktura zaposlenih u lokalnim jedinicama. Newsletter Instituta za javne financije br. 43,
4. Đulabić, V., Koprić, I. (2013). Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive, Institut za javnu upravu, Zagreb,
5. Koprić, Ivan (2001). Okviri, naglasci i perspektive aktualne decentralizacije u Hrvatskoj. Hrvatska javna uprava 3(3-4): 411–454.
6. Koprić, Ivan (2001). Uloga županija u hrvatskom sustavu lokalne samouprave i uprave 1990-ih i perspektive regionalizacije nakon Promjena Ustava iz 2000. godine. Hrvatska javna uprava 3(1): 63–87.
7. Koprić, I. Karakteristike sustava lokalne samouprave u Hrvatskoj. HRVATSKA JAVNA UPRAVA, god. 10. (2010.), br. 2.,
8. Klarić, M. (2017). Izvršna tijela u lokalnoj samoupravi - komparativni primjeri i Hrvatsko iskustvo, Sveučilište u Splitu,
9. Lozina, D. (2019). Teorijski pristupi o područnoj (regionalnoj) samoupravi u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, Vol. 56 No. 2,
10. Pavić, Ž. (2010). Veličina lokalnih jedinica-europske tendencije i hrvatske nedoumice. Hrvatska javna uprava 10(1): 81–131.
11. Službena stranica Šibensko – kninske županije <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr> (pristup 10. rujna 2023.)
12. Lučka uprava Šibensko – kninske županije <https://luskz.hr/opce-informacije/> (pristup 10. rujna 2023.)
13. Službena stranica Turističke zajednice Grada Šibenika <https://www.sibenik-tourism.hr/> (pristup 17. kolovoza 2023.)
14. <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/javna-ustanova-razvojna-agencija-sibensko-kninske-zupanije/Detaljno/216234> (pristup 10. rujna 2023.)